

Ibadet (Medina)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahamn el-Huzejfi

18. rebiul-evel 1444. po Hidžri / 14. oktobar 2022.

Hvala Allahu, Silnom, Darovatelju, Oprostitelju grijeha, Onome Koji prima pokajanje i Koji žestoko kažnjava, Onome Koji brine o svakome, i Koji nagrađuje svakoga prema njegovom djelu, i Koji uvećava nagradu za dobra djela i prelazi preko loših. Uzvišeni kaže: "Gospodar tvoj neće nikome nepravdu učiniti." (El-Kehf, 49) Objavio je Knjigu i objasnio u njoj sva prava koja Gospodar ima kod Svog roba, i sva prava koja robovi imaju jedni kod drugih, i za to je odredio nagradu i kaznu. I neka je hvala i zahvala Allahu na blagodatima koje znamo i koje ne znamo. Svjedočimo da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, Milostivog, Onoga Koji prima pokajanje, i svjedočim da je naš vjerovjesnik i prvak Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, koji je pomognut uzrocima koje mu je Allah potčinio, i odlikovao ga mudrošću i razboritim govorom. Allahu moj, smiluj se, spasi i blagoslovi Svoga roba i poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovu porodicu i ashabe.

Bojte se Allaha, Uzvišenog, spoznajte Njegova prava, ispunjavajte ih i očistite svoje duše izvršavanjem naredbi i ostavljanjem i prezirom harama. Bogobožnost je garancija i uvjet Allahovog zadovoljstva i ulaska u Džennet, i zaštita od Allahove srdžbe i kazne. O ljudi, pohrlite u spas, slijedite siratul-mustekim – pravi put koji uređuje život na ovom svijetu i koji će onoga koji njime bude išao uzdići na ahiretu do džennetskih bašča i njihovih užitaka. Dođite, o ljudi, svojoj vječnoj sreći, odazovite se svome Gospodaru u onome zbog čega ste stvoreni, otvorite svoja srca pozivu Uzvišenog: "O ljudi, klanjajte se Gospodaru svome, Koji je stvorio vas i one prije vas, da biste se kazne sačuvali; Koji vam je Zemlju učinio posteljom, a nebo zdanjem; Koji s neba spušta kišu i čini da s njom rastu plodovi, hrana za vas. Zato ne činite svjesno druge Allahu ravnim!" (El-Bekara, 21–22)

U ovom časnom ajetu, u prvoj suri nakon El-Fatihe, Uzvišeni Allah naređuje ljudima da Ga obožavaju, kao vid dobročinstva, plemenitosti i milosti od Njega, i kako bi pripremio čovjeka za duhovnu nadogradnju i uzdizanje, deredžu po deredžu, kroz odgoj vlastite duše primjenom normi kojima je Allah zadovoljan i na koje On upućuje Svoje dobre robove, i kako bi čovjek napredovao na putu ibadeta i na njemu postigao najveći mogući stepen, i kako bi popravio svoju dušu ibadetom koji sadrži sve vrste dobrih djela i sačuvao se od ružnih djela, zla i svega onoga što ga vodi u propast, a sve to mu je garancija vječnog užitka na ahiretu u Džennetu. Allah, džellešanuhu, obećao je onome ko Ga bude obožavao spas od kazne na ahiretu i bolne patnje u džehennemskim provalijama. Ibadet – obožavanje Allaha cilj je i mudrost stvaranja stvorenja.

Uzvišeni kaže: "Mi nismo stvorili nebesa i Zemlju i ono što je između njih da bismo se igrali. Mi smo ih stvorili sa ciljem, ali većina ovih ne zna." (Ed-Duhan, 38–39)

"Džine i ljude stvorio sam samo zato da Mi ibadet čine, Ja ne tražim od njih opskrbu niti želim da Me hrane, opskrbu daje jedino Allah, Moćni i Jaki!" (Ez-Zarijat, 56–58)

"O sinovi Ademovi, zar vam nisam naredio: 'Ne klanjajte se šejtanu, on vam je neprijatelj otvoreni, već se klanjate Meni; to je Put pravi.'" (Jasin, 60–61)

"Reci: 'Meni je naređeno da samo Allahu ibadet činim i da Njemu nikoga ravnim ne smatram; Njemu ja pozivam i Njemu se vraćam.'" (Er-Ra'd, 36)

Svi poslanici, od prvog do posljednjeg, prvo su pozivali svoje narode da obožavaju Allaha i da odbace širk – mnogoboštvo.

Uzvišeni kaže: "Mi smo poslali Nuha narodu njegovu, i on je govorio: 'O narode moj, Allahu se samo klanjajte, vi drugog boga osim Njega nemate; zar se ne bojite?'" (El-Mu'minun, 23)

"A Adu – njegova brata Huda. 'O narode moj', govorio je on, 'Allahu robujte, vi drugog boga osim Njega nemate, zar se ne bojite?'" (El-A'raf, 65)

Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: "Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao Muaza ibn Džebela u Jemen, rekao mu je: 'Ti sada ideš narodu koji pripada

ehlul-kitabijama, i neka prva stvar kojoj ćeš ih pozvati bude da obožavaju Allaha.”
(Buhari i Muslim)

Ibadeti koje nam je Allah propisao i Njegove zabrane samo su dio Allahovih prava kod nas, jer Allahovo je pravo kod Njegovih robova da Ga spominju, a ne zaboravljaju, i da Mu se pokoravaju, a ne da Mu budu nepokorni, i da Mu budu zahvalni, a ne nezahvalni, i da Ga vole više nego što vole sebe, svoj imetak, porodicu i djecu, i da ljubav prema Njemu stave ispred svake druge ljubavi, i da budu ponizni pred Njim i u potpunosti Mu se pokore, i da se raduju Njegovoj uputi više nego bilo čemu drugom. Gospodar zaslužuje da Mu se klanja, jer je Gospodar, ali i zbog svojstava uzvišenosti, savršenstva, veličine, gordosti, milosti i svemoći, kao i zbog mnogobrojnih blagodati, vidljivih i nevidljivih, kojima obasipa Svoja stvorenja, i lijepih imena kojima se nazvao i savršenih atributa kojima se opisao. A najveća Allahova blagodat i dobro je to što je objasnio ljudima ibadete kojima je On zadovoljan, i grijeha koji izazivaju Njegovu srdžbu i koji Ga uznemiravaju, kako bi musliman bio iskreni Allahov rob, snažan sa svojim Gospodarom, i pred Njegovim vratima tražio od Njega svako dobro i da od njega udalji svako zlo i propast. Ibadetom Allah, džellešanuhu, uzdiže čovjeka.

Uzvišeni kaže: “Ako neko želi veličinu, pa – u Allaha je sva veličina! K Njemu se dižu lijepe riječi, i dobro djelo On prima.” (Fatir, 10)

“I ne gubite hrabrost i ne žalostite se; vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici.”
(Ali Imran, 139)

“A snaga je u Allaha i Poslanika Njegova i u vjernika, ali licemjeri neće da znaju.”
(El-Munafikun, 8)

Omer, radijallahu anhu, rekao je: “Mi smo narod kojeg je Allah uzdigao islamom, i ako budemo tražili ponos u nečemu drugom, Allah će nas poniziti.”

Najjači čovjek je muvehhid – onaj koji obožava jednog Boga, a najslabiji čovjek je mušrik – mnogobožac, politeist.

Uzvišeni kaže: "Oni koji, mimo Allaha, zaštitnike uzimaju slični su pauku koji sebi isplete kuću, a najslabija je kuća, uistinu, paukova kuća, neka znaju!" (El-Ankebut, 41)

Koja je to blagodat veća od blagodati obožavanja Allaha, Jedinog, Koji druga nema? Blagodat koja oslobađa čovjeka od robovanja i obožavanja mnogobrojnih božanstava i idola, koji ne mogu korist pribaviti niti štetu otkloniti, bilo da su kipovi ili zablude koje odvođe čovjeka sa Pravog puta.

Uzvišeni kaže: "Kaži ti Meni, hoćeš li ti biti čuvar onome koji je strast svoju za boga svoga uzeo?" (El-Furkan, 43)

Ibadeti se dijele na ibadete srca i ibadete tijela. Ibadeti srca su vredniji i uzvišeniji, i u njih spadaju: dova, iskrenost, vjerovanje, ubjeđenje, bogobožnost, obožavanje Allaha kao da Ga gledamo, oslonac na Allaha, ljubav prema Allahu, čežnja, strahopoštovanje, strah, nada, ljubav u ime Allaha, mržnja u ime Allaha, skromnost, ustezanje od grijeha i drugi ibadeti srca. Među učenjacima koji su tumačili djela srca i pojasnili ova uzvišena značenja posebno se ističu Ibn Džerir i Ibn Kesir, u svojim tefsirima, i Ibn Kajjim u knjizi Medaridžus-salikin. Ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nadmašili su sve druge u ovom aspektu vjere (djelima srca).

Djela srca su osnova tjelesnih ibadeta, a tjelesni ibadeti su pet islamskih ruknova (sastavnica), a ostali ibadeti naslanjaju se na njih.

Da li znate zašto je ibadet – obožavanje Allaha cilj i mudrost stvaranja svega što postoji? Zato što postojanje i red u kosmosu ne bi bili mogući bez ibadeta.

Uzvišeni kaže: "Da se Allah za prohtjevima njihovim povodi, sigurno bi nestalo poretka na nebesima i na Zemlji i u onom što je na njima; Mi smo im dali Kur'an, slavu njihovu, ali oni za slavu svoju ne haju." (El-Mu'minun, 71)

I zato što se ibadetom čuva Allahovo pravo, i on je put ka Njemu, i čuva se Poslanikovo pravo, i pravo roditelja, i pravo predvodnika muslimana, i prava stvorenja jednih kod drugih, a nagrada za onoga ko izvrši obavezu ibadeta navedena je u riječima Uzvišenog: "O robovi Moji, za vas danas straha neće biti, niti ćete i za

čim tugovati; oni koji su u ajete Naše vjerovali i poslušni bili – uđite u Džennet, vi i žene vaše, radosni! Oni će biti služeni iz posuda i čaša od zlata, u njemu će biti sve što duše zažele i čime se oči naslađuju, i u njemu ćete vječno boraviti. ‘Eto, to je Džennet koji vam je darovan kao nagrada za ono što ste radili, u njemu ćete svakovrsnog voća imati od kojeg ćete neko jesti.’” (Ez-Zuhruf, 68–73)

Ljudi se u izvršavanju ibadeta mogu podijeliti u više skupina. Na najvećem stepenu, deredži su oni koji, kada čine neko dobro djelo, žele time postići Allahovo zadovoljstvo i nagradu, oni su, u namjeri, spojili dvije stvari: Allahovo zadovoljstvo i Njegovu nagradu. Ovaj stepen pripada muhadžirima i ensarijama i onima koji su ih slijedili u dobročinstvu.

Uzvišeni kaže: “... i siromašnim muhadžirima koji su iz rodnog kraja svoga protjerani i imovine svoje lišeni, koji žele da Allahovu milost i zadovoljstvo steknu.” (El-Hašr, 8)

Oni su u svojoj namjeri, nijetu, spojili dvije stvari: Allahovo dobro i nagradu, i Njegovo zadovoljstvo.

Uzvišeni kaže: “Budi čvrsto uz one koji se Gospodaru svome mole ujutro i navečer u želji da naklonost Njegovu zasluže.” (El-Kehf, 28)

“Ako ste pošli da se na putu Mome borite i da zadovoljstvo Moje steknete.” (El-Mumtehine, 1)

Teži ka tome i trudi se da svojim djelom, prije svega, postigneš Allahov zadovoljstvo, nadajući se, uz to, Allahovoj nagradi, kako bi bio od onih koji ih slijede u dobročinstvu. Drugi, niži stepen od ovih, jesu oni koji čine ibadet radi Allahove nagrade, zaboravljajući, nekada, da svojim djelom teže postizanju Allahovog zadovoljstva. I oni su u dobru i njihovo djelo bit će nagrađeno punom nagradom. Uzvišeni kaže: “A onaj ko želi onaj svijet i trudi se da ga zasluži, a vjernik je, trud će mu hvale vrijedan biti.” (El-Isra, 19)

Treći stepen su oni koji su nemarni prema nekim vjerskim obavezama i čine neke zabranjene stvari (haram), ali ta nemarnost ne poništava i ne upropaštava njihova

dobra djela, i ako umru u takvom stanju, ovisit će o Allahovoj milosti, ako hoće, smilovat će im se, a ako hoće, kaznit će ih shodno njihovim grijesima.

Najniži, a ujedno, i najopasniji stepen jeste četvrti stepen, a to su oni koji jedno vrijeme čine ibadet, pa ga napuste, pa opet čine, pa ga opet napuste, i tako ukруг. Njihov status na onom svijetu zavisit će od toga kako su završili svoj dunjalučki život: ako umru nakon što su napustili ibadet, završit će u Vatri, a ako umru sa ibadetom, Allah, džellešanuhu, obračunat će ih shodno grijesima koje su učinili prema sebi i drugima, i bit će tretirani u skladu sa Allahovom dobrotom i pravednošću. Uzvišeni kaže: "Allah neće oprostiti da Mu se neko drugi smatra ravnim, a oprostit će manje grijehe od toga kome On hoće." (En-Nisa, 48)

Svi koji ne potpadaju ni pod jednu od četiri spomenute kategorije, bit će vječno u Džehennem, kao što su oni koji ne obožavaju Allaha, ne vjeruju u Njega niti u Sudnji dan, i ne vjeruju u vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, ili oni čije je vjerovanje licemjerno, ili mrze islam ili mrze neke njegove propise.

Uzvišeni kaže: "Oni koji iz oholosti neće da Mi se klanjaju – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi." (Gafir, 60)

"Licemjeri će na samom dnu Džehennema biti i ti im nećeš zaštitnika naći." (En-Nisa, 145)

Poštovani vjernici, budite od onih koji žure i natječu se u činjenju dobrih djela i težite da svojim djelima postignete Allahovo zadovoljstvo i nagradu, i sigurno ćete biti od onih koji će se spasiti.

Uzvišeni kaže: "Mi ćemo učiniti da Knjigu poslije naslijede oni Naši robovi koje Mi izaberemo; bit će onih koji će se prema sebi ogriješiti, bit će onih čija će dobra i loša djela podjednako teška biti, i bit će i onih koji će, Allahovom voljom, svojim dobrim djelima druge nadmašiti – za to će veliku nagradu dobiti: edenske perivoje u koje će ući, u kojima će se zlatnim narukvicama, biserom ukrašenim, kititi, a haljine će im, u njima, od svile biti." (Fatir, 32–33)

Bojte se Allaha tako što ćete izvršavati propisane obaveze – vadžibe i kloniti se Njegovih zabrana. Ko se bude Allaha bojao, On će mu olakšati sve poslove, i sačuvati ga onoga što ga može upropastiti i od svakog zla.

O vjernici, činite dobra djela i imajte lijepo mišljenje o Allahu. Uspio je onaj ko obožava Allaha, čini lijepa djela i ima lijepo mišljenje o svom Gospodaru.

Uzvišeni kaže: "Oni koji vjeruju i koji se isele i bore na Allahovom putu, oni se mogu nadati Allahovoj milosti. A Allah prašta i samilostan je." (El-Bekara, 218)

Uzvišeni Allah u hadisi-kudsijju kaže: "Ja se prema Svom robu odnosim shodno njegovom mišljenju o Meni." Propao je onaj ko čini loša djela i nada se nagradi za djela koja nije uradio. Uzvišeni kaže: "Na Dan kada će licemjeri i licemjerke vjernicima govoriti: 'Pričekajte nas da se svjetlom vašim poslužimo!' 'Vratite se natrag, pa drugo svjetlo potražite!', reći će se. I između njih će se pregrada postaviti koja će vrata imati; unutar nje bit će milost, a izvan nje patnja. 'Zar nismo s vama bili?', dozivat će ih. 'Jeste', odgovarat će, 'ali ste se pritvornošću upropastili, i iščekivali ste, i sumnjali ste, i puste želje su vas zavaravale, dok nije došla Allahova odredba, a šejtan vas je o Allahu obmanuo.'" (El-Hadid, 13–14)

Činite ibadet što je ljepše moguće, i uzdajte se u Allaha, Darežljivog i Plemenitog.

